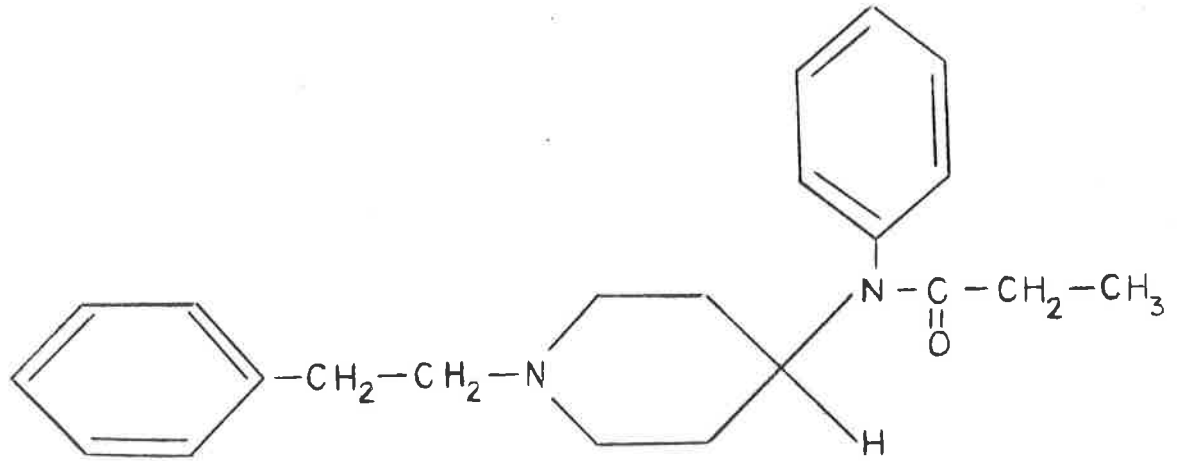

FENTANİL

Fentanil morfin'e göre 80-100 kat daha potent olan fenil propilem türevi bir narkotik analjeziktir. 2-10 µg/kg dozunda analjezik, 30-100 µg/kg dozunda anestetik olarak kullanılır. Liposolubilitesi morfinden fazla olduğundan SSS'ne daha çabuk geçer. Klirensi hepatic metabolizmaya bağlıdır, eliminasyon yarılanma ömrü 2.5-3.5 saat olup %10' dan azı değişmeden idrarla atılır (Şekil II)

Şekil II: Fentanilin açık formülü

Fentanil myokard kontraktilesinde hafif değişikliğe neden olabilir. Çok yüksek dozlarda bile dolaşımdaki depresyonun minimal olması sempatik fonksiyonların bütünlüğünü yansıtır.

Fentanil'e bağlı nedeni tam olarak anlaşılmayan bradikardi gelişebilir. Bunun vagal çekirdeğin uyarılmasına

bağlı olduğu sanılmaktadır. Bradikardi atropin ile nlenebilir.

Fentanil'in önemli istenmeyen etkilerinden biri solunum merkezinin depresyonuna bağlı APNE'dir. Antimuskarinik, antihistaminik ve antiserotinerjik etkilerinden dolayı astmalı ve bronkospastik hastalarda tercih edilir. Antitussif etkisi yoktur.

ADH salgısını arttırır. Sürrenal medulladan santral etki ile hormon salınımına yol açarak hiperglisemi yapabilir. Veriliř hızıyla ilişkili olarakta çizgili kas tonusunda rijidite yapmaktadır.

MATERYAL ve METOD

Çalışmamız Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Ameliyathanesinde elektif cerrahi girişime tabi tutulan A.S.A. 1-2 grubundan 30 hastaya uygulandı (Tablo I).Çalışmaya 18-60 yaş arası,ağırlıkları 45 ile 90 kilogram arasında değişen, 22 kadın, 8 erkek hasta dahil edildi.Operasyondan önce protokolle ilgili bilgi verildi ve gerekli izin alındı.Premedikasyon amacıyla bütün hastalara operasyondan 2 saat önce oral yoldan 10 mg diazem kapsül verildi.

	Propofol/Fentanil	Propofol/Ketamin
Genel Cerrahi	9	11
Plastik Cerrahi	1	1
Kadın-Doğum	5	3

Tablo I: Cerrahi girişimlerin gruplara dağılımı.

Hastalar randomizasyonla 2 gruba ayrıldı.Grup I'e propofol/fentanil, grup II'ye Propofol/ketamin uygulandı.

Hastalara operasyon odasında her iki koldaki ante-kubital fossadan girilerek 18 numara intravenöz kanül ile damar yolu açıldı.Kalp hızı DII.° derivasyonundan,kan basıncı non-invaziv olarak (Hewlet-Packard 78354-C) monitörize edildi.İndüksiyon öncesi kalp hızı ve kan basıncı değerleri kaydedildi.Grup I'deki hastalara indüksiyonda 3 µg/kg fentanil verildikten 90 saniye sonra 2 mg/kg propofol; grup II'deki hastalara 1 mg/kg ketamin verildikten 90 saniye sonra 2 mg/kg propofol verildi.Her iki grup

hastayada kas gevşemesi amacıyla induksiyon başlangıcında 0.15 mg/kg vecuronium uygulandı. Indüksiyondan 60 saniye sonra kalp hızı, kan basıncı kaydedildi ve 120 saniye sonra direkt laringoskopi ile trakeal entübasyon gerçekleştirildi. Entübasyondan sonra ve operasyon esnasında her 5 dakikada bir kalp hızı ve kan basıncı kaydedildi. Hastalar % 100 oksijen ile ventile edildi.

Anestezi idamesi I. grupta propofol/fentanil, II. grupta propofol/ketamin ile sağlandı. Kullanılan ilaçlar infüzyon pompasıyla uygulandı (Abott Life Care Pump). Her iki grupta propofol ilk 30 dakika 12 mg/kg/saat, ikinci 30 dakika 9 mg/kg/saat daha sonra 6 mg/kg/saat olarak uygulanırken grup I'de fentanil 1.5 µg/kg/saat, grup II'de ketamin 2 mg/kg/saat hızında verildi (Tablo II).

	Indüksiyon	I D A M E		
		ilk 30 dakika	ikinci 30 dakika	1 saatten sonra
Propofol	2 mg/kg	12 mg/kg/saat	9 mg/kg/saat	6 mg/kg/saat
Fentanil	3 µg/kg	1.5 µg/kg/saat		
Propofol	2 mg/kg	12 mg/kg/saat	9 mg/kg/saat	6 mg/kg/saat
Ketamin	1 mg/kg	2 mg/kg/saat		

Tablo II: Hasta gruplarına uygulanan anestezi prosedürü.

Kas gevşemesi gerektiğinde I.V bolus tarzında uygulanan 0.04 mg/kg dozunda vecuroniumla sağlandı. İki grupta anestetik ilaç infüzyonu cerrahi girişim bittiği an kesildi. Residüel nöromusküler blok 0.01 mg/kg I.V atropin ve 0.03 mg/kg I.V neostigmin ile antagonize edildi. Yeterli hava yolu ve volüm sağlanınca hastalar ekstübe edildi.

Uyanma zamanı, ilaçların kesilmesi ile sözlü uyarı ile gözlerini açma süresi şeklinde tanımlandı. Operasyondan sonra hastalara 1 saat içinde 5 soru soruldu; yaşı, doğum tarihi, nerede olduğu, tarih ve saat. Operasyondan 24 saat sonrada hastalarla görüşüldü ve anestezi hakkında düşünceleri öğrenildi. Sonuçlar kaydedildi.

Bu çalışmada hemodinamik verilen ve uyaranlara yanıt süreleri grup içinde iki eş arasında ortalamayı test eden student's t testi ile, gruplar arasında iki bağımsız grup ortalamasını test eden student's t testi ile değerlendirilerek karşılaştırıldı.